

Информациялық бюллетень

Американдық валютаның тарихи дәуірлері

Колонизация кезіндегі банкноттар 1690

Массачусет шығанағындағы колониясы, он үш американдық колонияның бірі, әскери экспедицияның шығымын жабу үшін, алғаш рет қағаз ақша шығарады. Қағаз ақша шығару тәжірибесі басқа колонияларға да тарайды.

Франклиннің жасандымен күрес үшін ғажап технологиясы 1739

Бенджамин Франклин Филадельфиядағы баспаханасы табиғи баспаны пайдалана отырып – нағыз жапырақтардың нақыштарын қайталайтын өрнектер, ғажап рельефті колониялық банкноттарды басады.. Бұл банкнотаны жасанды шығарудан технологиялық жаңаша тиімді қорғауды толық бағалау жүз жыл өте келе мүмкін болды.

Британдық тыйым 1764

Ұзақ жылдар колониалдық қағаз ақшаны қабылдауға тыйымнан кейін, Британия американдық колонияларды қағаз ақша шығаруға ақырғы тыйым салуды орнатты.

Континенталдық валюта 1775

Континенталдық конгресс тәуелсіздік үшін Соғысқа қағаз ақша шығарады. Континенталды валютаның бірлігі испандық доллар болады. Сенімді қамтамасыз ете алмайтын және банкнотаның жылдам құнсыздануынан әлсіз қорғалатын, өзінен кейін “not worth a Continental” (қоқым сыныққа татымайды) мағына қалдырады.

Солтүстік Америка банкі 1781

Конгресс Филадельфиядағы Солтүстік Америка Банкін құрылтайлайды – қаржы операцияларын қолдау үшін үкімет жақында құрған алғашқы ұлттық банк.

Доллар 1785

Конгресс Құрама Штатта долларды ақшалай бірлік ретінде мойындау туралы заң қабылдайды.

Бірінші орталық банк 1791

Конгресс Құрама Штат банкі АҚШ қаржы Миністірлігінің қаржы агенті ретінде жұмыс үшін 20 жылдық мерзімге құрылтайлайды. Банк АҚШ үкіметі үшін орталық банктің функциясын орындаушы бірінші құрылтайшы болады. 1811 жылы Конгресс банк өкілеттілігін созудан бас тартады, дегенмен 1816 жылы орталық банк жүйесі мемлекеттің қаржылау қызметін қамтамасыз ету үшін әлі де қажет деген шешімге келгендіктен Құрама Штаттың екінші Банкін 20 жылдық мерзімге құрылтайлайды.

Ақша жүйесі 1792

1792 жылы қабылданған ақша жүйесі туралы Заңмен АҚШ-тың монета -шақа сарайы құрылтайланды, мыс және күміс, алтын шақалардың құны белгіленді және федералды ақша жүйесі негізделді.

Информациялық бюллетень

«Гринбэки» 1861

1861 жылы айналымға алғаш АҚШ үкіметінің федералды қағаз ақшасы енеді. Азаматтық соғысқа қаржы бөлу қажеттілігі Конгресті қаржы Міністрілігіне пайызсыз вексель шығару құқын бөледі, ол көрсету бойынша төленеді. Өзінің түсіне байланысты бұл банкноттар «гринбэки» жалған атын алады. 1861 жылдан бастап шыққан барлық американдық банкноттар, және бүгін де толық номиналдық құны бойынша сатып алуға жатады және жарамды.

Алғашқы 10-долларлық банкноттар 1861

Алғашқы 10-долларлық банкноттар, вексель болып аталатын, көрсеткенде төленетін, қаржы Міністрілігінде 1861 жылдан шығады. Банкноттың бет жағында Авраама Линкольннің портреті, АҚШ президенті.

Дизайн 1862

1862 жылғы дизайнда американдық банкнота нәзік гравировка қолданылады, күрделі геометриялық өрнектер, қаржы Міністрілігінің мері және граверленген қолдар, купюрді жалған жасауға қиындық тудырады. Сол кезден бастап, АҚШ қаржы Міністрілігі жалған жасалғанның пайда болуына қарсылық мақсатында банкнотты қорғаудың жаңа элементтерін енгізуді жалғастыруда.

Ұлттық банк жүйесі 1863

АҚШ Конгресі ұлттық банк жүйесін құрылтайлайды және ұлттық банкноттың шығуына Қазынашысына бақылау өкілеттілігін бөледі. Жүйе Федералдық тәртіп құру және «ұлттық» банк қызметін реттеу туралы ережесін белгілейді, Құрама Штаттың мемлекеттік облигациясымен қамтамасыз етілген, осы банктерге ұлттық валютаны эмитирлеуге рұқсат етеді.

Құпия қызмет 1865

Қаржы Міністрілігінде ұлттық валютаға сенімінен айырушыларға, жасанды жасалғанды таратумен күрес бойынша арнайы бөлім құрылған. Бөлім АҚШ Құпия қызметі атағын алады.

Құнды қағаздар мен ақша белгісін шығару жөніндегі бюро 1877

Қаржы Міністрілігіне қарасты құнды қағаздар мен ақша белгісін шығару Бюросы барлық АҚШ-тың ақша белгісін дайындауға монополиялық құқын алады.

Түрлі-түсті фондағы қағаз ақшасы 1905

20-долларлық алтын сертификат 1905 жылы шыққаны АҚШ-тың түсті фондағы соңғы банкноты болып қалады. Банкнотаның алтын жалатқан реңкі, қызыл мөрі және қызыл сериялық нөмірі бар.

Федеральды резерв туралы акт 1913

1913 жылғы актпен Федеральды резервті жүйе құрылтайланды, ол Орталық Банк жүйесін атқаратын, а сонымен қатар ұлттық банк жүйесін құру қарастырылған, ол елдің қаржылау тұтынушылығының өзгерісіне жақсырақ жауап беретін. Федеральды резервті жүйе жаңа валюта шығарады – Федеральды резервтің банкноттары.

Жаңа банкнота номиналы \$5
Қауіпсіздеу. Технологиялылау. Сенімдірек.

Информациялық бюллетень

Федералды резервтегі алғашқы 10 долларлық банкноттар 1914

1914 жылы алғаш Федералды резервтің 10-долларлық банкноттары шығады. Бұл банкноттар заманауидікінен көп, бет жағындағы портрет президент Эндрю Джексоннікі..

Біріңғай дизайн 1929

1929 жылы алғаш елдегі барлық ақша белгісінің дизайнының радикалды өзгерісі болады. Өндірістік шығысты қысқарту мақсатында барлық банкнот көлемі шамамен 30 процентке қысқартылды. Одан басқа барлық ақша класының бірлігі бойынша әрбір деноминация купюріне бірдей дизайн өңделді. Бұл шара ақша бірлігінің санын қысқартуға, сөйтіп купюрдің нақтылығын анықтау процесін жеңілдетеді.

Құдайға сенеміз 1957

1955 жылы заң қабылданды, ол бойынша ұлттық девизді қолдану «In God We Trust» («Құдайға үміттенеміз») елдің барлық ақшалай бірлігінде болуы міндетті болып келеді. Алғаш бұл жазу қағаз ақшада 1957 жылы пайда болады, ол кезде айналымдағы күміс сертификаты құндылығы бір доллар. На банкноттарда Федералды резервтің банкнотындағы жазу 1963 жылы шыққанында бар.

Қорғаныс жолағы және микро баспа 1990

Заманауидегі баспалы және көшірмелі технологияның таралуы сонша, жасандыдан қорғау үшін, микромер мен қорғаныс жолағы қолданыла бастады. Алғаш осы элементтер 100-долларлық банкноттарда 1990 жылы шыққанында пайда болды. 1993 жылдан бастап, микромер мен қорғаныс жолағы барлық құндылығы 1- және 2- долларлық банкноттардың басқасында қолданыла бастады.

Валюта дизайнының өзгеруі 1996

Алғаш 67 жыл бойы американдық валютаның дизайні жасандыдан қорғау шараларын нығайту үшін айтарлықтай өзгерістерге ұшырады. 1996 жылы айналымға жаңа банкноттар номиналы 100 долларлық шығарылады. Оның артынан 1997 жылы жаңа 50-долларлық банкноттар, содан кейін, 1998 жылы – 20-долларлық шығарылады. 5- және 10-долларлық банкноттар жаңа үлгідегісі 2000 жылы шығарылады.

Құпия қызмет ұлттық министрлік қауіпсіздік қызметінің құрамына кіреді 2003

АҚШ құпия қызметі ұлттық қауіпсіздік Миністрлігінің жаңа бөлігі болды, ол долларды жасандыдан қорғауды ұлттық қауіпсіздік сұрақтарымен бір қатарға қояды.

Жаңа банкнота номиналы \$5
Қауіпсіздеу. Технологиялылау. Сенімдірек.

Информациялық бюллетень

**Жаңа ақша түсі:
қауіпсіздеу,
технологиялылау,
сенімдірек.
Жаңа
20-долларлық
банкнот
2003**

Жасанды шақа жасағыштардан бір қадам алда болу үшін АҚШ үкіметі жаңа дизайн банкнотын 2004 жылы шығарады.. Жаңа үлгідегі 20-долларлық банкнот құрамында бар:

- *Бояу, түсін өзгертеді:* “20” санына қараңыз төменгі оң жақ бұрышында банкноттың бет жағында. Бұру бұрышына байланысты бояу өз түсін мыс қызыл түстен жасыл түске өзгертеді. Жаңа үлгідегі банкнота түстің өзгеруі күштірек байқалады, ол ақшаның нағыздылығын тексеруді жеңілдетеді. *Су белгісі:* Банкнотты жарыққа қарап және су белгісін табыңыз - контурлары, үлкен портретті қайталайды. Су белгісі қағаздың өзінің бөлігі болып табылады және банкноттың екі жағынан да көрінеді..
- *Қорғаныс жібі:* Банкнотты жарыққа қарап және қорғаныс жібін табыңыз, немесе қағазға енгізілген және банкноттың бір жағында вертикалды түсетін пластикалық жолақты. Егер сіз анықтап қарасаңыз, онда екі бетінде жолақ бойымен орналасқан “USA TWENTY” сөзді және кішірек жалау көре аласыз. Ультрафиолетті жарықта қорғаныс жібі жасылша жалтырайды.

**Жаңа
50-долларлық
банкнот
2004**

Жаңа үлгідегі 50-долларлық банкноттың 28 қыркүйекте 2004 жылы шыққанында, оның құрамында келесідей қорғаныс элементтері бар:

- *Бояу, түсін өзгертеді:* “50” санына қараңыз төменгі оң жақ бұрышында банкноттың бет жағында. Бұру бұрышына байланысты бояу өз түсін мыс қызыл түстен жасыл түске өзгертеді. Жаңа үлгідегі банкнота түстің өзгеруі күштірек байқалады, ол ақшаның нағыздылығын тексеруді жеңілдетеді.
- *Су белгісі:* Банкнотты жарыққа қарап және су белгісін табыңыз - контурлары, үлкен портретті қайталайды. Су белгісі қағаздың өзінің бөлігі болып табылады және банкноттың екі жағынан да көрінеді..
- *Қорғаныс жібі:* Банкнотты жарыққа қарап және қорғаныс жібін табыңыз, немесе қағазға енгізілген және банкноттың бір жағында вертикалды түсетін пластикалық жолақты. Егер сіз анықтап қарасаңыз, онда екі бетінде жолақ бойымен орналасқан “USA 50” сөзді және кішірек жалау көре аласыз. Ультрафиолетті жарықта қорғаныс жібі сары жалтырайды.

Жаңа банкнота номиналы \$5
Қауіпсіздеу. Технологиялылау. Сенімдірек.

Информациялық бюллетень

Жаңа 10-долларлық банкнот 2006

2 наурызда 2006 жылы шыққан. Аталуында шығарылған “А” әрпі анықталған банкнот элементінің өзгерісін көрсетеді; қазіргі жағдайдағы өзгеріс Қазнашының қолына қатысты. Жаңа үлгідегі 10-долларлық банкноттың құрамында бар:

- **Бояу, түсін өзгертеді:** Бұру бұрышына байланысты “50” саны төменгі оң жақ бұрышында банкноттың бет жағында бояу өз түсін мыс қызыл түстен жасыл түске өзгертеді. Жаңа үлгідегі банкнота түстің өзгеруі күштірек байқалады, ол ақшаның нағыздылығын тексеруді одан да жеңілдетеді.
- **Су белгісі:** Банкнотты жарыққа қарап және қаржы министрі Александр Гамильтонның портретінің контурын, оның үлкен портретін қайталаушыны табыңыз. Су белгісі қағаздың екі жағынан да көрінеді. Жаңа үлгідегі 10-долларлық банкноттың дизайнының құрамында қара сопақша бар, ол су белгісінің орналасуын көрсетеді.
- **Қорғаныс жібі:** Банкнотты жарыққа қарап және қағазға енгізілген азғана қорғаныс жібін табыңыз. Сіз “USA TEN” ұсақ бейнеленген сөзді және кішірек жалауды көре аласыз. Жолақ портреттің оң жағында вертикалды орналасқан және екі жағынан да көрінеді. Ультрафиолетті жарықта жіп қызыл-сары жалтырайды.

Жаңа 5- долларлық банкнот 2008

Жаңа үлгідегі 5-долларлық банкнот 13 наурызда 2008 жылы шыққан. Жаңа және кемелденген қорғаныс элементтері банкноттың нағыздылығын тексеруді жеңілдетеді және оны жасанды шығаруды қиындатады. Жаңа үлгідегі 5-долларлық банкноттың құрамында бар:

- **Су белгісі:** Жаңа үлгідегі 5-долларлық банкноттың енді екі су белгісі бар. Үлкен 5 саны бейнеленген су белгісі портреттің оң жағында банкноттың мөрленбеген жазығында; ол ескі үлгідегі 5 долларлық банкноттағы президент Линкольннің портретін ауыстырды. Екінші су белгісі – 5 санынан үш есе кіші таяқша – жаңа 5-долларлық банкноттың дизайнына қосылды, және портреттің сол жағына орналасқан.
- **Қорғаныс жібі:** жаңа үлгідегі 5-долларлық банкнотта қағазға енгізілген қорғаныс жібі портреттің оң жағында вертикалды орналасқан. Банкноттың екі жағынан да кезектесетін «АҚШ» сөзі және 5 саны көрінеді. Ультрафиолетті жарықта жіп сия көк жалтырайды.